

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
च्या कलम-७९(७) अनुसार राज्य आयुक्त
यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार
समितीची स्थापना करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : दिव्यांग-२०२५ प्र.क्र.७१/दि.क.-२
३१, ३२, ३५ए, मित्तल टॉवर, ए-विंग, तिसरा मजला,
बॅरीस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई-२१.
दिनांक : २९ ऑगस्ट, २०२५

वाचा :

१. दिव्यांग कल्याण हक्क अधिनियम , २०१६
२. कक्ष अधिकारी, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग मंत्रालय मुंबई यांचे पत्र
क्रमांक अपंग-२०१८-प्र.क्र.५ (भाग-८)/ अ.क.२, दिनांक ०३.०५.२०१८
३. महाराष्ट्र राज्य दिव्यांग व्यक्ती हक्क नियम २०२४.

प्रस्तावना :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील कलम ७९ (७) मधील तरतुदीनुसार राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीची स्थापना करणेबाबत तरतूद करण्यात आली आहे. वाचा-३ च्या महाराष्ट्र राज्य दिव्यांग व्यक्ती हक्क नियम २०२४ मधील प्रकरण ७ मधील कलम (१४) (१) (अ) प्रमाणे राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीमध्ये दिव्यांग व्यक्तीच्या पुनर्वसनासाठी काम करणाऱ्या तीन तज्ज्ञांचे निवड करणे आवश्यक आहे. त्यास अनुसरून राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीमध्ये दिव्यांग व्यक्तीच्या पुनर्वसनासाठी काम करणाऱ्या ३ सदस्यांची नियुक्ती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील अधिनियमाच्या कलम ७९ (७) अनुसार राज्य आयुक्त यांना मदत करण्यासाठी एक सल्लागार समिती असेल ज्यामध्ये दिव्यांगत्व क्षेत्रातील पाच पेक्षा जास्त नसावेत इतके तज्ञ निवडले जातील. असे नमूद करण्यात आलेले आहे. तसेच दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील नियम १०१ अन्वये तयार करण्यात आलेल्या दिव्यांग व्यक्ती हक्क नियम २०२४ मधील प्रकरण ७ मधील कलम (१४) अन्वये राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीची स्थापना खालीलप्रमाणे करण्यात येत आहे:-

I. राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी राज्य शासनाद्वारे नियुक्त, सल्लागार समितीमध्ये खालील व्यक्तीचा समावेश होईल.

(अ) राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीमध्ये दिव्यांग व्यक्तीच्या पुनर्वसनासाठी काम करणाऱ्या तीन तज्ज्ञांचे निवड करण्यात येत आहे .

- a) संचालक, आलियावर जंग नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ हेअरींग इम्पेअर्ड, बांद्रा मुंबई.
- b) संचालक, नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ मेन्टली हॅन्डीकॅप, मुंबई.
- c) संचालक, ऑल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ फिजीकल मेडीसीन अँड रिहॅबिलिटेशन, मुंबई.

(ब) राज्य आयुक्त, दिव्यांग कल्याण हे आवश्यकतेनुसार विषय किंवा कार्यक्षेत्रातील तज्ञांना आमंत्रित करू शकतील, जे त्यांना बैठक किंवा सुनावणी आणि अहवाल तयार करण्यात त्यांना सहाय्य करतील.

II. सल्लागार समितीतील सदस्यांचा कालावधी हा तीन वर्षांचा असेल व त्यांना पुनर्नियुक्तीचा अधिकार राहणार नाही.

III. महाराष्ट्र शासनातील गट-अ दर्जाच्या अधिकाऱ्यांना अनुज्ञेयतेप्रमाणे सल्लागार समितीच्या सदस्यांना प्रवासभत्ता देय राहील.

२. दिव्यांग व्यक्ती हक्क नियम २०२४ मधील प्रकरण ७ मधील कलम १४ मधील तरतूदीनुसार राज्य आयुक्त यांना सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार समितीमध्ये दिव्यांग व्यक्तीच्या पुनर्वसनासाठी काम करणाऱ्या तीन तज्ज्ञांचे निवड करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५०८२९१४०३०४९६३५ असा आहे. तसेच सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(सा. द. मुकदाडवार)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व सन्माननीय विधानपरिषद / विधानसभा सदस्य व संसद सदस्य,
- ८) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव / सचिव,
- ९) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- १०) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे,
- १२) सर्व प्रादेशिक उप आयुक्त, समाज कल्याण विभाग,
- १३) सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण विभाग,
- १४) सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १५) सर्व जिल्हा दिव्यांग सक्षमिकरण अधिकारी,
- १६) सर्व अशासकीय सदस्य,
- १७) निवड नस्ती.